

AN ANALYSIS OF MON CONVERSATION

UMAPORN SUNGKAMAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
DOCTOR OF PHILOSOPHY (LINGUISTICS)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2006

ISBN 974-04-7235-4

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การวิเคราะห์บทสนทนาภาษามอญ (AN ANALYSIS OF MON CONVERSATION)

อุมาภรณ์ ลังขมาน 4336797 LCLG/D

ปร.ด. (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุจิตลักษณ์ ดีผดุง Ph.D. (Linguistics), สมทรง บุรุษพัฒน์ Ph.D.(Linguistics), อมร ทวีศักดิ์ Ph.D.(Linguistics), Kirk R. Person, Ph.D. (Linguistics)

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการทดลองใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์บทสนทนา (Conversation Analysis) โดยมุ่งเน้นการศึกษาโครงสร้างของบทสนทนา รวมทั้งรูปและหน้าที่ของหน่วยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบทสนทนา ซึ่งได้ใช้กรอบการวิเคราะห์ของ Levison (1983) เป็นหลักในการวิเคราะห์ โดยเก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษามอญที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งใช้การบันทึกเทปด้วยวิธีธรรมชาติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บทสนทนาภาษามอญก็มี โครงสร้างบทสนทนา(Conversation structure) และกฎการครองผลัด (Turn-taking System) เช่นเดียวกับภาษาอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ มีโครงสร้างของบทสนทนา เช่นเดียวกับภาษาอื่น ๆ แต่ขั้นตอนการเปิดหรือปิดบทสนทนาที่เป็นรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ นั้น แตกต่างกับที่ Levison เสนอเอาไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเภทของการสนทนาที่ศึกษากับของ Levinson ต่างกัน และวัฒนธรรมที่ต่างกัน

ส่วน กฎการครองผลัดซึ่งในบทสนทนาภาษามอญจะใช้กฎข้อที่หนึ่งมากที่สุด คือถ้าผู้พูดปัจจุบันเลือกผู้พูดคนต่อไป ผู้พูดคนต่อไปจะเริ่มพูดหลังจากที่ผู้พูดปัจจุบันหยุดพูด ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าลักษณะนิสัยของคนมอญที่ไม่ชอบการต่อสู้และความขัดแย้ง ดังนั้นจึงไม่มีการชิงผลัดหรือเลือกตนเองขึ้นพูดก่อนจะได้รับอนุญาต ซึ่งมีผลทำให้ปริมาณการใช้เทคนิคในการครองผลัดแตกต่างกัน โดยมีการใช้เทคนิคการเลือกผู้พูดคนต่อไปมากที่สุด และเทคนิคที่ใช้มากที่สุดคือการถาม อย่างไรก็ตาม อยากรู้ว่าในการสนทนาเหล่านั้นอาจมีลักษณะสำคัญอื่นๆ อีกที่ไม่ได้เป็นไปตามกฎพื้นฐานของการสนทนาโดยทั่วไปที่อนุญาตให้ผู้พูดผลัดกันพูดทีละคน ลักษณะแรกคือการข้อมคำพูดซึ่งเกิดขึ้น เมื่อผู้พูดคนหนึ่งพูดไม่ชัดเจนหรือพูดผิดก็จะต้องมีการแก้ไขคำพูด เพื่อให้ถ้อยคำที่เป็นปัญหานั้นกระจ่างชัดเจนขึ้น ในบทสนทนาภาษามอญมีการข้อมคำพูดโดยคนอื่นนั้นน้อยมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะคนมอญมักจะมัวระวังในการใช้คำพูด เนื่องจากความเชื่อที่ว่าคำพูดไม่ว่าจะดีหรือไม่ดีนั้นจะมีผลต่อผู้อื่น ลักษณะที่สองคือ การพูดซ้อนซึ่ง เป็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในการสนทนาโดยทั่วไป โดยการที่ผู้พูดมากกว่าสองคนพูดพร้อมกัน ซึ่งเกิดขึ้นน้อยมากในบทสนทนาภาษามอญ อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดการพูดซ้อนขึ้น ก็จะมีกลวิธีในการแก้ไขการพูดซ้อนขึ้นโดยอัตโนมัติ ลักษณะสุดท้ายคือ การใช้ถ้อยคำเออออ เป็นอีกกลวิธีของผู้ฟังที่ใช้ในการที่จะดำเนินการสนทนาอย่างมีประสิทธิภาพ ประเภทของการใช้ถ้อยคำเออออในบทสนทนาภาษามอญที่ใช้มากที่สุดคือ short verbalization และที่เด่นที่สุดคือ การซ้ำถ้อยคำของผลัดที่มาข้างหน้า และการใช้ถ้อยคำเออออที่ใช้มากที่สุดคือการเห็นด้วยหรือสนับสนุนผู้พูดปัจจุบัน

AN ANALYSIS OF MON CONVERSATION

UMAPORN SUNGKAMAN 4336797 LCLG/D

Ph.D. (LINGUISTICS)

THESIS ADVISORS: SUJARITLAK DEEPADUNG, Ph.D.(LINGUISTICS),
SOMSONGE BURUSPAT, Ph.D.(LINGUISTICS), ASSOC.PROF. AMON
THAVISAK, Ph.D. (LINGUISTICS), ASST.PROF. KIRK R. PERSON,
Ph.D.(LINGUISTICS)

ABSTRACT

The objective of this thesis is to analyse conversation in the Mon language, focusing on conversational structure and the forms and functions used. Levinson's framework is used in the study. The conversations used were from Mon people aged over 35 years old in the Phrapradaeng district Samutprakarn province.

The findings revealed that the conversation structure and turn-taking system of Mon conversations are similar to those of other languages. There are three components contained in a conversation, which may be different in detail because of their types of conversation and culture.

The turn-taking system, which is the core of a conversation, usually followed the first rule, when the current speaker selects the next speaker. Such a situation shows that Mon people don't like to compete. Thus, Mon people usually wait for the current speaker to signal to change the turn. Moreover, asking is the most frequently used technique for selecting the next speaker.

There are other aspects which did not follow the A-B-A-B-A-B distribution of talk when one a speaker can speak at a time. The first aspect is repair which is employed when the current speaker's utterances are wrong or not clear. In Mon conversation, repair rarely occurs. It is possible that Mon people are usually careful to speak what they believe. The second aspect is overlap which is the situation where there are two or more speakers speaking at the same time. It may be a problem in common conversation. However, there is hardly any overlap in the Mon conversation and, if there is, a resolution device would follow the overlapping talk. The last aspect is backchannel. The most frequently used backchannel is short verbalization and the most significant backchannel is repetition of previous utterances. In addition, support and agreement function most frequently in backchannel responses.

**KEY WORDS: MON/ CONVERSATION ANALYSIS/ CONVERSATION
STRUCTURE/ TOPIC SHIFT/ REPAIR/ OVERLAP/
BACKCHANNEL**

216 P. ISBN 974-04-7235-4